

Bassa i balma de cal Simon

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sota la masia de cal Simon. Antiga quadra de Valldeperes, pertanyent a l'antic terme del castell de Castelladral.
Emplaçament	Carretera a Cardona (C-55), al km. 57,9 (al polígon La Cort, de Cardona), pista asfaltada en direcció est i després nord-est, uns 2,5 km fins al nucli de Valldeperes. Aquí camí cap a l'est 200 m.
Alçada:	453
Coordenades:	
Latitud:	41.9079
Longitud:	1.73437
UTM Est (X):	395032
UTM Nord (Y):	4640325

Classificació

Número de fitxa	08141 - 200
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani Popular
Segle	XIV-XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Entorn envaït per la vegetació, part dels murs lleugerament descalçats
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Observacions protecció:	Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 101.EA (cal Simon, masia). Nivel 3. Parcial. Nivell 4. ambiental / Nivell 6. AEA Pla Especial Urbanístic del Catàleg de Masies i Cases rurals en Sòl no urbanitzable de Navàs, aprovat el 2012, amb el núm. 26.
Data aprovació:	dc., 20/02/2019 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús

Titularitat	Privada
Titular:	08140A011000210000IW
Fitxes associades:	
<u>Cal Simón</u>	
<u>Forn de ginebró de cal Simon</u>	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dc., 24/03/2021 - 10:10

Descripció

Bassa semi-troglodítica construïda sota la balma en la que s'assenta la masia de cal Simon, aprofitant les aigües que hi neixen. Es tracta de l'element més singular d'aquesta masia d'origen medieval que en general ha conservat molt bé les característiques constructives originàries. La balma té una amplitud considerable, i al seu interior encara hi veiem estancades les aigües que hi neixen. S'allarga cap la dreta i fa un gir cap al sud. A la part més occidental i propera a la masia hi trobem una primera bassa, més petita, que serveix per apuntalar la roca de la balma i sobresurt cap enfora. Inclou un rebaix inclinat en una llosa per utilitzar-la com a safareig. Aquesta devia ser la seva funció principal. A la paret de roca d'aquest sector s'hi poden veure diferents encaixos i un bon nombre d'enderrocs, que devien correspondre a algun cobert situat a la part baixa. A la part més meridional hi trobem una segona bassa formada per un mur, força més llarg i exterior a la balma, que embassa les aigües d'aquest sector. D'aquí en surt un rec en direcció sud que devia conduir cap als horts, ja que aquesta segona bassa devia servir principalment per a regar.

Ben segur que l'aflorament d'aigües sota la balma va ser un factor determinant a l'hora de triar l'emplaçament de la masia de cal Simon, que es troba molt propera al nucli de Valldeperes.

Història

Cal Simon és un mas d'origen medieval i ja apareix esmentat en un llevador de censos del monestir de Serrateix del 1370, junt amb altres masos. A la zona de Valldeperes s'hi esmenten la mateixa masia de Cal Simon, Cal Mas, el Sunyer i Cal Perejoan Llobet. No en coneixem més notícies documentals, però segons es pot observar per la seva evolució constructiva el mas medieval devia néixer sobre la roca de la cinglera, per tal d'aprofitar les aigües que afloren a sota de la balma. Als segles XVII-XVIII es devia ampliar cap al nord-oest (el 1742 i 1754, segons dues llandes). Al segle XIX es van realitzar reformes importants. Possiblement es va ampliar la casa amb la construcció de les galeries de les façanes sud i est. Posteriorment es va tapiar la galeria de la primera planta i s'hi va obrir un balcó amb una llinda que té la data de 1869.

En el nomenclàtor de masies de la província de Barcelona dels anys 1861-1862 apareix anomenada com a "Can Simon". Hi consta que és una "masia (casa de labor)", que estava situada a 8 km del nucli de l'ajuntament de Castelladral. Tenia un edifici habitat constantment de dos pisos. Pel que fa a la família dels propietaris, encara mantenen el cognom Simon. A mitjans de segle XX van traslladar-se a viure a Santpedor.

